PSy 3.10.2022

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

HE 188/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuljetusyritysten määräaikaisesta polttoainetuesta annetun lain muuttamisesta

Rakennusteollisuus RT kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kuljetusyritysten määräaikaisesta polttoainetuesta annetun lain muuttamisesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Rakennusteollisuuden esitys

Rakennusteollisuus RT esittää, että esitystä muutettaisiin seuraavasti:

- Lakiin ja lakiesitykseen kirjoitettuja tukiprosentteja nostetaan sekä polttoaine- että polttoöljytuen osalta 8,5 prosenttiin muuttamalla sekä voimassa olevan lain 3 §:ssä että hallituksen esityksen 3 a §:ssä säädettyjä prosentteja viidestä prosentista 8,5 prosenttiin.
- Työkoneyrityksiä koskeva tuki tulisi laajentaa koskemaan kevyen polttoöljyn lisäksi dieseliä silloin, kun yritys joutuu käyttämään sitä työkoneissa lainsäädännön edellyttämänä tai sen vuoksi, että kevyttä polttoöljyä ei ole jakelupisteiden vähäisyyden vuoksi saatavilla.

Rakennusteollisuuden esityksen perustelut

Infra- ja konetyöalojen kustannukset ovat edelleen koholla

Työkoneissa käytettävän kevyen polttoöljyn hinta nousi poikkeuksellisen voimakkaasti talven ja kevään aikana. Esimerkiksi joulukuusta 2021 huhtikuuhun 2022 kevyen polttoöljyn hinta nousi 43 % käyden maaliskuussa ennätyskorkealla yli 2 €/l.

Tilanteessa ei ole tapahtunut oleellista muutosta tämänkään jälkeen. Kuten lakiesityksen perustelutekstissäkin todetaan, kustannustaso on jäänyt polttoöljyn osalta noin 50 prosenttia sotaa edeltävää aikaa korkeammalle tasolle.

Infra- ja konetyöaloilla toimivat yritykset ovat edelleen vaikeuksissa, ei ainoastaan polttoaineen, vaan myös muiden panoshintojen voimakkaan nousun vuoksi. Maarakennuskustannusindeksin nousu elokuussa oli yli 15 % vuodentakaisesta ja työkonepalvelutoiminnan kustannuskehitystä kuvaavan konekustannusindeksin nousu oli yli 16 %. Kokonaisindeksien nousuun on vaikuttanut eniten moottoripolttoöljyn kallistuminen. Esimerkiksi konekustannusindeksin kustannustekijöistä polttoaineet ovat nousseet yli 60 %.

Rakennusteollisuus RT ry
etunimi.sukunimi@rakennusteollisuus.fi
Y-tunnus 0215303-5
www.rakennusteollisuus.fi
puh. 09 12991
PL 381 (Eteläranta 10)
faksi 09 628 264
00131 Helsinki

Kustannusten siirtyminen hintaan ei ole suoraviivaista

Infran kunnossapidon ja rakentamisen asiakkaista 55 % on julkisija toimijoita. Suurin yksittäinen tilaaja on valtio 25 % osuudellaan. Kuntakonsernien osuus on 30 %. Valtiolla infran kunnossapitoa ja rakentamista tilaavat Väylävirasto ja Ely-keskukset.

Infran kunnossapidon ja rakentamisen urakat ovat usein pitkäkestoisia ja sopimukset vähintään kuukausien, joskus jopa vuosien mittaisia. Urakkahinta on pääasiassa määritelty ilman mahdollisuutta sen tarkastelemiseen kohonneiden polttoainekustannusten vuoksi.

Esimerkiksi Väylävirasto on linjannut kategorisesti, että se ei hyvitä sodan alkamisen aikaan käynnissä olleissa urakoissa urakoitsijoita kohonneista polttoainekustannuksista. Tilanne on hyvin samanlainen kaikkien julkisten toimijoiden osalta.

Infrarakentajat ja muu konetyöala pitää yllä Suomen huoltovarmuutta

Konetyöaloilla on keskeinen rooli osana Suomen huoltovarmuuden hoitamista. Huoltovarmuudella tässä yhteydessä tarkoitetaan kykyä ylläpitää teknisiä järjestelmiä, teollisuuden materiaalilogistiikkaa sekä valmiusrakentamisen resursseja, osaamista ja kapasiteettia, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan toimivuuden ja turvallisuuden sekä väestön elinolojen ja maanpuolustuksen turvaamiseksi vakavissa häiriöissä ja poikkeusoloissa.

Normaalioloissa infra-alan yritykset huolehtivat muun muassa liikenneväylien sekä tietoliikenne-, vesi- ja energiaverkostojen kunnosta, jätehuollosta kaatopaikoilla sekä kaivosten, teollisuus- ja energialaitosten materiaalilogistiikasta.

Poikkeusoloja varten yritykset ovat tehneet huoltovarmuusorgnisaatioiden kanssa erilaisia rakentamiseen liittyviä sopimuksia. Poikkeusoloissa käytännössä kaikki maarakennuskoneet on allokoitu erilaisiin huoltovarmuuden ylläpitämistä ja maanpuolustusta edistäviin tehtäviin.

Mitä useampi konetyöalan yritys ajautuu kustannus- ja likviditeettikriisin myötä vaikeuksiin ja joutuu lopettamaan toimintansa, sitä vaikeammaksi tulee maamme huoltovarmuudesta kiinni pitäminen.

Työkoneissa joudutaan lain mukaan tietyissä tapauksissa käyttämään dieseliä

Tämä koskee erityisesti ulkoalueiden hoitoa kiinteistöpalvelualalla. Hallituksen esityksessä kevyttä polttoöljyä koskeva tuki kohdistuu vain osaan työkoneista, koska ne työkoneet, joiden on lain mukaan käytettävä dieseliä, jäävät tuen ulkopuolelle.

Hallituksen esityksen myötä yritykset asetettaisiin eriarvoiseen asemaan saman toimialan sisällä riippuen työtehtävästä ja käytettävästä koneesta tai laitteesta. Esimerkiksi piha-alueen pesussa yritys, jolla on traktorissa kiinni oleva kiinteä vesisäiliö, saa käyttää kevyttä polttoöljyä ja olisi siten tuen piirissä, mutta yritys, jolla on traktorin perässä vedettävä vesisäiliö pihaa pestessä, ei saa käyttää kevyttä polttoöljyä, vaan sen tulee käyttää dieseliä eikä yritys näin ollen saisi mitään tukea.

Konetyöala ja kuljetusyritykset tarvitsevat kaiken käytettävissä olevan tuen

Lisätalousarviossa tukeen on varattu yhteensä 75 miljoonaa euroa.

Tuen ollessa viisi prosenttia polttoainetuen kokonaismääräksi muodostuisi Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:n arvion mukaan 32 miljoonaa euroa. Yksi prosenttiyksikkö vastaisi siten 6,4 miljoonaa euroa.

Tuen ollessa viisi prosenttia polttoöljytuen kokonaismääräksi muodostuisi hallituksen esityksessä (HE 188/2022 vp) arvioidun mukaan 12 miljoonaa euroa. Yksi prosenttiyksikkö vastaisi siten 2,4 miljoonaa euroa.

Nyt esitetyillä viiden prosentin tukitasoilla muodostuisi polttoaine- ja polttoöljytukea jaettavaksi yhteensä 44 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa tukeen varattu määrä on 75 miljoonaa euroa. Varatusta määrärahasta 31 miljoonaa euroa jäisi käyttämättä.

Tukitason nostaminen 8,5 prosenttiin nostaisi polttoaine- ja polttoöljytukien kokonaismääräksi yhteensä 74,8 miljoonaa euroa, joka vastaa lisätalousarviossa varattua määrärahaa.

Rakennusteollisuus RT

Paavo Syrjö
varatoimitusjohtaja